

[Poul Dam.]

blev dyrere og besværligere, end man ønskede. Man var bange for en politisk situation, som man ikke kunne mestre, og hvor man kunne miste de hellige stemmer. Hvad der er at gøre, ved jeg ikke. Vi ved jo, at samarbejde er noget, der altid indbydes til, og så ikke så forfærdelig meget mere.

I denne forbindelse, nemlig med reformerne og overblikket, vil jeg gerne komme med et par sidebemærkninger om § 31 i finanslovsforslaget. Denne nye formulering har vi jo, som det også har været nævnt, drøftet et par gange i finansudvalget, og vi skal naturligvis nu drøfte den nærmere. Der er to ting i det, som jeg gerne vil understrege. Det ene er, at hvis det vedtages i denne formulering, har man statueret, at folketinget vedtager andet og mere, end der står i en vedtaget lovtekst. Så har man nemlig også vedtaget nogle bevillinger, som står i bemærkningerne til en lovtekst, eller som i øvrigt er oplyst over for folketinget. Jeg er i og for sig ikke i tvivl om, at de forudsætninger, under hvilke en lov er blevet vedtaget, er en del af vedtagelsen, også allerede som det er nu, men det er dog måske noget, man må spekulere lidt mere over rent statsretligt, bl. a. fordi jeg har oplevet, at nogle mennesker havde glemt, at der var nogle forudsætninger for de afgørelser, der var truffet, og ved senere lejlighed benægtede forudsætningerne. Men jeg vil også fremføre, at det forekommer mig at være rimeligt at overveje, om den tanke, der nu er her, ikke skulle føres videre, derhen, at man i hvert eneste lovforslag eller som korrelat til hvert lovforslag havde en egentlig bevillingslov. Det er et system, der, som mange sikkert ved, anvendes i England, hvor en lov ledsages af en såkaldt money bill, hvor loven er én ting, og ved siden og umiddelbart efter den vedtages de bevillinger, som umiddelbart og direkte følger af loven. Jeg tror, at det på mange måder ville være en teknisk god reform, og det ville måske også mange gange gøre det betydelig klarere, hvad det var, der blev vedtaget i en bestemt situation.

Noget af det, der interesserede mig ved sidste års finanslovdebat, interesserer mig også i dag. Det er de reserver, som man arbejder med. Der er tale om i alt 260 mill. kr. afsat til tillægsbevillingsreserver og til

ny lovgivning. De 260 mill. kr., som nu forudses for 1970-71, skal sammenlignes med, at man i budgetoverslaget sidste år havde forudset 600 millioner på disse to konti for 1970-71. På samme måde er skønnene for de følgende år revideret. For 1971-72 var sidste år skønnet 1.000 mill. kr. til tillægsbevillingsbehov, nu står der 400 millioner kr. i overslaget. For 1972-73 var sidste år overslaget på 1.400 mill. kr. til tillægsbevillinger og ny lovgivning, nu forudses der 550 millioner.

Det vil altså sige, at der her foregår en ganske bevidst nedsættelse af stigningsstakten. Det er muligt, det kan holde. Hvis det kan holde, er det altså udtryk for, at man ønsker en væsentlig nedgang i udviklingen af det offentliges indsats og initiativer her i landet. Det, må jeg sige, anser jeg for at være overordentlig bekymrende, ikke mindst når man ser det i sammenhæng med, at regeringen er i gang med en perspektivplanlægning. Hvis man nemlig foretager en ekstrapolation af disse tal, kan man se, at i løbet af få år er det meningen at tillægsbevillingerne og reserverne dertil skal være nul. Ja, når de hele tiden glider nedad i forhold til det forrige skøn, må de blive nedsat til nul i løbet af nogle år.

Perspektivet synes altså at være, at dette land skal gå i stå, og det er måske i god overensstemmelse med i hvert fald det, der i gamle dage ansås for at være konservativ filosofi. Man kan naturligvis også, og det er naturligt for mig, spørge: kan denne regering overhovedet lægge planer for samfundets udvikling til 1985? Lever den i tilstrækkelig grad i nutiden og i den fremtid, vi kan skønne, til, at man kan få lagt rimelige, fornuftige udviklingsplaner frem til 1985? Har regeringen egentlig noget perspektiv, som gør det rimeligt at lave en planlægning for dette perspektiv? Jeg tror, den har et perspektiv og en filosofi. Jeg tror, den har den filosofi, at dette er landet, der skal gå i stå.

Ømann: Regeringen har jo opfordret folketingets partier til diskussion af de fundamentale svagheder i den danske økonomiske situation, som om det var noget, der var af naturgiven art, som om det var noget, der først skulle findes efter meget grundige efterforskninger.